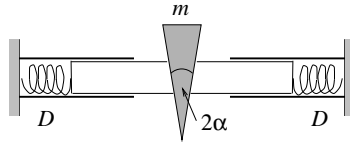

A fizika I. kategória (szakközépiskolások) feladatai

1. ábra

1. feladat. Az ábra szerint egymással szemben rögzítünk két egyforma „kilövő szerkezetet”, amelyek egy-egy $D = 800 \text{ N/m}$ direkciós erejű rugót tartalmaznak. Ezután közéjük helyezünk egy $m = 0,5 \text{ kg}$ tömegű, $\alpha = 15^\circ$ félnyílásszögű éket úgy, hogy mindegyik rugó $\Delta l_0 = 6 \text{ cm}$ -rel összenyomódjon. A hengerek és a rugók tömege valamint minden súrlódás elhanyagolható.

a) Legfeljebb mekkora sebességet érhet el az elengedett ék?

b) Mekkora lehet az ék maximális emelkedése?

(Számoljunk $g = 10 \text{ m/s}^2$ -tel!)

(Jurisits József)

Megoldás. A hengerekre ható erők eredője nulla, ui. a hengerek (az adott közelítésben) tömegtelenek. A hengerre három test hat: a rugó, az ék és a cső fala. A rugóerő a pillanatnyi összenyomódással kifejezve: $F_r = D\Delta l$. A cső súrlódásmentes fala csak függőlegesen felfelé ható erőt fejt ki a hengerre. Az egyes hengerek által az ékre kifejtett erő merőleges kell legyen az ék felületére (hiszen nincsen súrlódás). Ez a feltétel akkor teljesül, ha a kérdéses erő függőleges komponensének és a vízszintes komponensének aránya $\text{tg } \alpha$. Eszerint az ékre ható teljes függőleges erő:

$$\sum F = 2D\Delta l \cdot \text{tg } \alpha - mg.$$

Az ék sebessége mindaddig nő, amíg a fenti kifejezés pozitív. A sebesség abban a pillanatban maximális, amikor az erők eredője nulla. Ekkor a rugó pillanatnyi összenyomódásának értéke:

$$\Delta l_1 = \frac{mg}{2D \text{tg } \alpha} = 1,17 \text{ cm.}$$

A rugó végének elmozdulása ezalatt: $\Delta x = \Delta l_0 - \Delta l_1 = 4,83 \text{ cm}$, az ék emelkedése pedig $\Delta y = \text{ctg } \alpha \cdot \Delta x = 18 \text{ cm}$.

Az ék legnagyobb sebességét a munkatétel segítségével kapjuk:

$$-mg\Delta y + 2 \cdot \frac{1}{2} D [(\Delta l_0)^2 - (\Delta l_1)^2] = \frac{1}{2} m v_{\text{max}}^2,$$

ahonnan $v_{\text{max}} = 1,68 \text{ m/s}$.

Ettől kezdve lassulva emelkedik az ék. A kiindulási helyzettől mért emelkedés magasságát szintén a munkatételből kaphatjuk. A kezdő- és végállapotban az ék sebessége nulla, így

$$2 \cdot \frac{1}{2} D (\Delta l_0)^2 - mgh = 0,$$

ahonnan a maximális emelkedési magasság: $h = 57,6 \text{ cm}$. (Feltettük, hogy a rugók a teljes meglazulásukig működtek. Ez valóban teljesül, hiszen a számított emelkedési h magasság nagyobb, mint $\Delta l_0 / \text{tg } 15^\circ = 0,224 \text{ m}$.)

2. feladat. Szobahőmérsékleten egy $V = 2$ literes szódászfifonban $V_1 = 1,6 \text{ l}$ szódavíz és felette $V_2 = 0,4 \text{ l}$ térfogatú, $p = 240 \text{ kPa}$ nyomású CO_2 gáz van. Maximálisan mennyi szódavíz engedhető ki a szifonból, ha a külső nyomás $p_0 = 100 \text{ kPa}$?

(Szobahőmérsékleten a víz felett 100 kPa CO_2 gáznyomás esetén 1 l vízben annyi CO_2 gáz oldódik, amelynek térfogata 100 kPa nyomásnál $v = 0,8 \text{ l}$; a víz feletti egyéb p nyomásnál az oldott CO_2 gáznak a 100 kPa nyomásra átszámított térfogata pv/p_0 . A szifonban levő levegő hatását hanyagoljuk el! A szifon csöve az edény aljáig ér le.)

(Blészer Jenő)

Megoldás. Határozzuk meg először az 1 liter vízben oldott CO_2 tömeghányadát. p_0 gáznyomás esetén az oldott szén-dioxid térfogata $T = 300 \text{ K}$ hőmérsékleten (a feladat szövege szerint) v térfogatú, azaz

$$m_0 = \frac{p_0 v M}{RT}$$

tömegű. ($M = 44 \text{ g/mol}$ a szén-dioxid moláris tömege.) p gáznyomás esetén oldott CO_2 p_0 nyomáson, T hőmérsékleten pv/p_0 térfogatú, a tömege tehát

$$m = \frac{p_0}{RT} \frac{p}{p_0} v M = \frac{pvM}{RT}.$$

Ezekből a p gáznyomás esetén $V^* = 1$ liter vízben oldott CO_2 és az őt tartalmazó (ρ sűrűségű) víz tömeghányada:

$$(1) \quad \mu = \frac{m}{m_{\text{v}\ddot{o}\text{z}}} = \frac{m}{V^* \rho} = \frac{p v M}{V^* \rho R T} = \frac{4}{5} \frac{M}{\rho R T} p.$$

Számítsuk ki a $V_{\ddot{o}}$ össztérfogatú szifonban levő CO_2 össztömegét, ha a gáz V térfogatú és p nyomású:

$$m(p, V) = m_{\text{g}\ddot{a}\text{z}\ddot{t}\ddot{e}\text{r}\ddot{b}\text{e}\text{n}} + m_{\text{v}\ddot{o}\text{z}\text{b}\ddot{e}\text{n}} \text{ oldva}$$

azaz

$$m(p, V) = \frac{M p V}{R T} + (V_{\ddot{o}} - V) \rho \cdot \mu,$$

ami (1) felhasználásával

$$(2) \quad m(p, V) = \frac{M}{5 R T} p (V + 4 V_{\ddot{o}})$$

alakra hozható.

A gáz kezdeti nyomása $p_k = 240$ kPa, a végső nyomás $p_v = 100$ kPa, a kezdeti térfogata $V_k = 0,4$ dm³, végső térfogata (V_v) pedig a feladat tulajdonképpeni kérdése. A folyamat elején, illetve végén az oldott CO_2 tömeghányada (1) alapján:

$$\mu_k = \frac{4}{5} \frac{M}{\rho R T} p_k, \quad \text{illetve} \quad \mu_v = \frac{4}{5} \frac{M}{\rho R T} p_v.$$

Az oldott CO_2 tömegaránya a nyomás csökkenése miatt változik. Közelítsük a folyamat átlagos tömeghányadát számtani középpel¹:

$$\bar{\mu} = \frac{\mu_k + \mu_v}{2} = \frac{4}{5} \frac{M}{\rho R T} \frac{p_k + p_v}{2}.$$

Az eltávozott $\Delta V = V_v - V_k$ térfogatú víz kivisz magával $(V_v - V_k) \rho \bar{\mu}$ tömegű CO_2 -t. A szén-dioxid össztömegének állandóságát kifejező egyenlet (tömegmérleg):

$$m(p_k, V_k) = m(p_v, V_v) + (V_v - V_k) \rho \bar{\mu},$$

ami (2) felhasználásával:

$$\frac{M}{5 R T} p_k (V_k + 4 V_{\ddot{o}}) = \frac{M}{5 R T} p_v (V_v + 4 V_{\ddot{o}}) + \frac{4}{5} \frac{M}{R T} \frac{p_k + p_v}{2} (V_v - V_k).$$

Innen

$$V_v = \frac{(2 p_v + 3 p_k) V_k + 4 (p_k - p_v) V_{\ddot{o}}}{2 p_k + 3 p_v} = 1,91 \text{ dm}^3.$$

A palackban végül 100 kPa nyomású gáz maradt, és $V_{\ddot{o}} - V_v = 0,09$ dm³ térfogatú víz nem folyt ki a palackból. A szifonból tehát 1,51 liternyi szódavíz (csaknem a teljes kezdeti vízmennyiség) kiengedhet.

3. feladat. Van N darab U_0 üresjárású feszültségű, R belső ellenállású egyforma áramforrásunk. Mindegyiket felhasználva telepet készítünk belőlük úgy, hogy először bizonyos számú áramforrást azonos pólussorrendben sorba kapcsolunk egy-egy láncba, majd ezeket a megegyező számú áramforrást tartalmazó láncokat — azonos pólusaikat összekötve — párhuzamosan kapcsoljuk egymással. A nyert telepre a kivehető teljesítmény szempontjából optimális ellenállású fogyasztót kapcsolunk.

a) Hány telepet kapcsoljunk egy-egy láncba, azaz milyen telepelrendezést készítsünk, hogy a legnagyobb teljesítményt kapjuk a fogyasztón?

b) Mekkora ez a teljesítmény, ha $N = 64$, $U_0 = 12$ V, $R = 2$ Ω ?

(Légrádi Imre)

Megoldás. Kapcsoljunk sorba s darab áramforrást egy-egy láncba, így $k = N/s$ darab lánc keletkezik ($1 \leq s \leq N$). Egy-egy lánc eredő üresjárású feszültsége $U_1 = sU$, eredő belső ellenállása $R_1 = sR$.

A párhuzamosan kapcsolt láncokból álló telep eredő belső ellenállása

$$R_b = \frac{R_1}{k} = \frac{sR}{N/s} = s^2 \frac{R}{N}.$$

Ha a kivehető teljesítmény szempontjából optimális ellenállású fogyasztót kapcsolunk a telepre, akkor annak ellenállása a telep belső ellenállásával egyezik meg, vagyis

$$R_f = R_b = s^2 \frac{R}{N}.$$

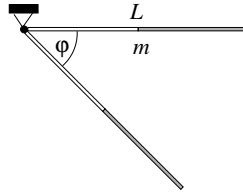
¹Felsőbb matematikai módszerekkel a folyamat részletesebben is elemezhető, s ennek eredménye azt mutatja, hogy az alkalmazott közelítés jogos.

A fogyasztón leadott teljesítmény

$$P = I^2 R_f = \left(\frac{sU}{2s^2 R/N} \right)^2 \frac{s^2 R}{N} = \frac{U^2 N}{4R}.$$

Végeredményünkben *nem* szerepel s , ami azt jelenti, hogy az optimális ellenállású fogyasztón minden esetben ugyanakkora teljesítmény jön létre, függetlenül attól, hogy mekkora s értéke, azaz milyen elrendezésű a telepünk. Számadatainkkal $P = 1152$ W.

A fizika II. és III. kategória (valamennyi gimnazista) feladatai

2. ábra

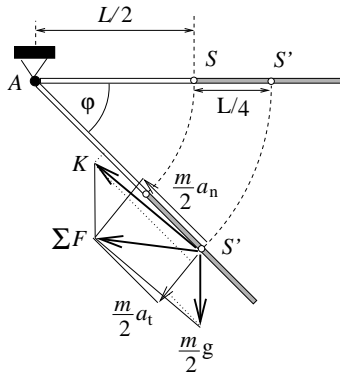
1. feladat. Egy L hosszúságú, m tömegű homogén, vékony rudat egyik végénél fogva csuklósan felfüggesztünk, majd a vízszintesig kitérítjük az ábra szerint. A rudat kezdősebesség nélkül elengedjük. Mekkora és milyen irányú erőt fejt ki a rúd egyik $L/2$ hosszúságú fele a másik $L/2$ hosszúságú felére a $\varphi = 60^\circ$ -os szögelfordulás pillanatában?

(Holics László)

Megoldás. A félrúd által kifejtett (a valójában a két fél találkozási pontjában ható) kényszererőt az alsó félrúd tömegközéppontjának mozgásegyenletéből határozhatjuk meg. A mozgásegyenletet érdemes két komponensre, érintőleges (tangenciális) és sugárirányú (normál) vetületre felírni:

$$(1) \quad K_t + \frac{m}{2}g \cos \varphi = \frac{m}{2}a_t,$$

$$(2) \quad K_n - \frac{m}{2}g \sin \varphi = \frac{m}{2}a_n.$$

3. ábra

A $K = \sqrt{K_n^2 + K_t^2}$ kényszererő meghatározásához a normál és tangenciális gyorsulásokat kell a folyamat dinamikájából meghatározni. Ehhez a pillanatnyi szögsebességre és szöggyorsulásra van szükségünk. A szögsebességet a munkatételből, a szöggyorsulást a forgatónyomaték-tételből kaphatjuk meg. Mivel a félrúd szögadatai azonosak az egész rúdével, érvényesek a következők:

$$mg \frac{L}{2} \sin \varphi = \frac{1}{2} \frac{1}{3} mL^2 \omega^2,$$

ahonnan

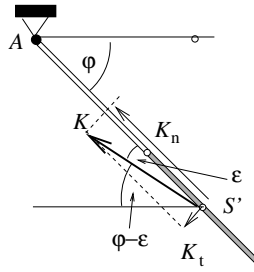
$$(3) \quad L\omega^2 = 3g \sin \varphi,$$

valamint

$$mg \frac{L}{2} \cos \varphi = \frac{1}{3} mL^2 \beta,$$

innen

$$(4) \quad L\beta = \frac{3}{2}g \cos \varphi.$$

4. ábra

Az (1)–(4) egyenletekből $a_t = \frac{3}{4}L\beta$ és $a_n = \frac{3}{4}L\omega^2$, ezekből a keresett erő két (derékszögű) komponensének nagyságára

$$K_t = \frac{1}{16}mg \cos \varphi, \quad \text{valamint} \quad K_n = \frac{26}{16}mg \sin \varphi$$

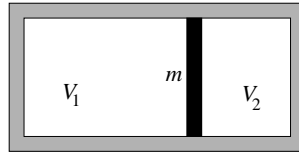
adódik. A kérdéses erő nagysága:

$$K = \frac{1}{16}mg \sqrt{\cos^2 \varphi + 26^2 \cdot \sin^2 \varphi} = \frac{\sqrt{2029}}{32}mg \approx 1,4 mg.$$

A K erőnek a rúdhoz viszonyított ε irányára fennáll:

$$\operatorname{tg} \varepsilon = \frac{K_t}{K_n} = \frac{1}{26 \cdot \sqrt{3}} \approx 0,0222,$$

ahonnan $\varepsilon \approx 1,27^\circ$, a vízszintessel bezárt szög pedig $\alpha = \varphi - \varepsilon = 58,73^\circ$.

5. ábra

2. feladat. Hőszigetelő falú hengerben $V_1 = 3$ liter térfogatú, $p_1 = 4 \cdot 10^5$ Pa nyomású és $T_1 = 1092$ K hőmérsékletű héliumgázt egy igen jó hőszigetelő, $m = 2$ kg tömegű fal választ el $V_2 = 2$ liter térfogatú, $p_2 = 2,5 \cdot 10^5$ Pa nyomású és $T_2 = 1365$ K hőmérsékletű héliumgáztól. A válaszfalat elengedjük, ezután a fal súrlódás nélkül mozoghat. Maximálisan mekkora sebességre gyorsul fel a válaszfal?

(Holics László)

Megoldás. A folyamat adiabatikus. A súlyos fal addig gyorsul, míg a két oldalról ható nyomás éppen egyenlővé nem válik. Mivel a dugattyú hőszigetelő, energiát a gáztól hőcserével nem vesz fel. A dugattyú mozgási energiájának megváltozása a rajta végzett munkák összegével egyenlő (munkatétel):

$$\frac{1}{2}mv^2 = W_1 + W_2.$$

A két gáz munkája adiabatikus állapotváltozás során belső energiájuk megváltozásának ellentettjével egyenlő, tehát:

$$\frac{1}{2}mv^2 = -\Delta E_1 - \Delta E_2.$$

Ismeretes (a hőtan I. főtételéből és a gáztörvényből könnyen megkapható), hogy a gáz belső energiájának megváltozása így is felírható: $\Delta E = \Delta(pV)/(\kappa - 1)$, ahol $\kappa = c_p/c_V$ az ún. fajhőhányados. Ezt felhasználva esetünkben (a második állapothoz tartozó értékeket vesszővel jelölve):

$$\frac{1}{2}mv^2 = \frac{p_1 V_1 + p_2 V_2}{\kappa - 1} - \frac{p'_1 V'_1 + p'_2 V'_2}{\kappa - 1}.$$

Mivel a legnagyobb sebesség elérésekor nem gyorsul a fal, a két gáz nyomása éppen megegyezik, vagyis $p'_1 = p'_2 = p_k$ közös érték egy pillanatra, és az össztérfogat a dugattyú (fal) elmozdulásával nem változik ($V'_1 + V'_2 = V_1 + V_2$), ezért egyenletünk így alakul:

$$\frac{1}{2}mv^2 = \frac{p_1 V_1 + p_2 V_2}{\kappa - 1} - \frac{p_k (V_1 + V_2)}{\kappa - 1}.$$

A közös p_k nyomást az adiabatikus állapotváltozás egyenletéből ($p^{1/\kappa} \cdot V = \text{állandó}$) határozhatjuk meg:

$$p_1^{1/\kappa} V_1 = p_k^{1/\kappa} V'_1,$$

$$p_2^{1/\kappa} V_2 = p_k^{1/\kappa} V_2',$$

Ezeket összeadva (és figyelembe véve, hogy az össztérfogat változatlan) kapjuk, hogy

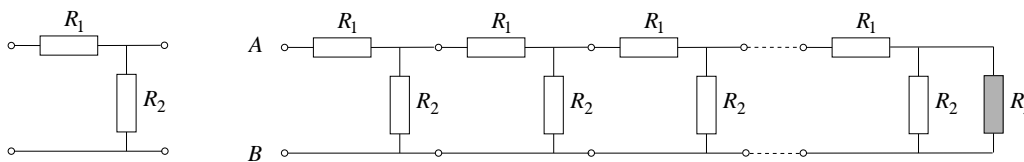
$$p_1^{1/\kappa} V_1 + p_2^{1/\kappa} V_2 = p_k^{1/\kappa} (V_1 + V_2),$$

ahonnan (felhasználva, hogy héliumra $\kappa = \frac{5}{3}$) a közös nyomás

$$p_k = \frac{\left(p_1^{1/\kappa} V_1 + p_2^{1/\kappa} V_2\right)^\kappa}{(V_1 + V_2)^\kappa} = 3,37 \cdot 10^5 \text{ Pa.}$$

Ezt az eredményt a fal mozgási energiájának képletébe írva a keresett sebességre végül $v = 5,016 \text{ m/s} \approx 5 \text{ m/s}$ adódik.

3. feladat. A jobb oldali ábrán látható ellenállslánc a bal oldali ábrán látható „négy-pólusból” n számút tartalmaz. $R_1 = 1 \Omega$ és $R_2 = 6 \Omega$. Az ellenállslánc egy R_x ellenállással van lezárva.

6. ábra

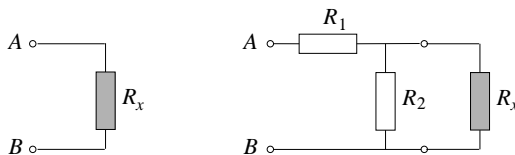
a) Mekkora legyen az R_x ellenállás értéke, hogy az A és B pontok között mérhető eredő ellenállás értéke független legyen a bekapcsolt négy-pólusok n számától?

b) Az ellenállsláncot az a) kérdésben meghatározott R_x ellenállással zárjuk le, és az A és B pontok közé $U_{AB} = 3 \text{ V}$ kapcsol feszültségű telepet kapcsolunk. A lánc most $n = 21$ négy-pólust tartalmaz. Határozzuk meg ebben az esetben az R_x ellenállásra eső feszültséget!

(Szegedi Ervin)

Megoldás. a) Ha a feladat első részében megfogalmazott feltétel teljesíthető, akkor $n = 0$ és $n = 1$ esetén is teljesül, tehát az A és B pontok között mérhető eredő ellenállás e két esetben egyenlő. Az ábra alapján:

$$(1) \quad R_x = R_1 + \frac{R_2 R_x}{R_2 + R_x},$$

7. ábra

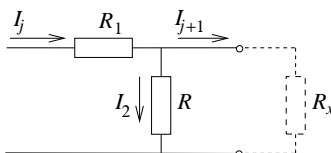
A kérdéses R_x -re egy másodfokú egyenletet kapunk:

$$R_x^2 - R_1 R_x - R_1 R_2 = 0,$$

amelynek megoldása: $R_x = 3 \Omega$.

Meg kell vizsgálnunk, hogy $R_x = 3 \Omega$ esetén valóban teljesül-e, hogy R_{AB} független a bekapcsolt négy-pólusok számától! Tekintsük az utolsó négy-pólust és az azt lezáró R_x ellenállást! Ezek eredője az (1) feltétel alapján R_x . Ekkor viszont az utolsó előtti négy-pólus végeredményben szintén R_x ellenállással van lezárva, ami ismét azt jelenti, hogy az eredő R_x . Az eljárást mindaddig folytathatjuk, amíg az első négy-pólushoz érünk. Ez ismét R_x eredő ellenállással van lezárva, tehát az A és B pontok között az eredő ellenállás valóban R_x , értéke független a bekapcsolt négy-pólusok számától.

b) Az utolsó tagon (vagyis az R_x ellenálláson) eső feszültség kiszámításához meg kell határoznunk az R_x ellenálláson átfolyó áram erősségét.

8. ábra

Az első R_1 ellenálláson átfolyó áram erőssége $U_{AB} = 3 \text{ V}$ és $R_{AB} = 3 \Omega$ miatt $I_1 = U_{AB}/R_{AB} = 1 \text{ A}$. Vizsgáljuk meg ezután egy tetszőleges (mondjuk a j -edik) négy-pólust. Az R_1 ellenálláson folyó áram erőssége legyen I_j , az R_x

ellenálláson folyó áram erőssége pedig I_{j+1} . Ekkor a csomóponti törvény szerint az R_2 ellenálláson $I_j - I_{j+1}$ áram folyik át, és a huroktörvény szerint fenn kell álljon, hogy

$$\frac{I_{j+1}}{I_j - I_{j+1}} = \frac{R_2}{R_x}.$$

Innen az áramerősségek arányára

$$\frac{I_{j+1}}{I_j} = \frac{R_2}{R_x + R_2} = \frac{2}{3}$$

adódik, melyből I_1 ismeretében rendre kiszámolhatók a lánc egyes elemein átfolyó áramerősségek:

$$I_2 = \frac{2}{3}I_1, \quad I_3 = \frac{2}{3}I_2 = \left(\frac{2}{3}\right)^2 I_1, \quad \dots \quad I_n = \left(\frac{2}{3}\right)^{n-1} I_1.$$

Ezzel az $n = 21$ tagú láncot lezáró R_x ellenálláson átfolyó áram: $I_{22} = 1 \text{ A} \cdot \left(\frac{2}{3}\right)^{21} = 0,2 \text{ mA}$, az ellenálláson eső feszültség pedig $R_x I_{22} = 0,6 \text{ mV}$.

Holics László

A fizika I. kategória végeredménye

- Walsch, Thomas William** (Szeged, Déri Miksa Ipari Szki., 11. évf.), tanára: Varjasiné Balla Edit;
- Tomon Sándor** (Bp., Puskás Tivadar Távközlési Techn., 11. évf.), tanára: Alapiné Ecseri Éva;
- Belicza András** (Bp., Puskás Tivadar Távközlési Techn., 11. évf.), tanára: Szabó Gábor;
- Belicza Zsolt* (Bp., Puskás T. Távk. Techn., 12. évf.), tanára: Szigligeti Márta; 5. *Hegedűs Zoltán Csaba* (Miskolc, Andrassy Gyula Műsz. Szki. 11. évf.), tanárai: Gonda Gáspár, Dobos Zsolt.

A fizika II. kategória végeredménye

- Felföldi Zsolt** (Fazekas Mihály Fővárosi Gyakorló Gimn., 12. évf.), tanára: Horváth Gábor;
- Végh László** (Debrecen, Fazekas Mihály Gimn., 12. évf.), tanárai: Lakatos Tibor, Szegedi Ervin;
- Terpai Tamás** (Fazekas Mihály Fővárosi Gyakorló Gimn., 12. évf.), tanára: Horváth Gábor;
- Tóth Bálint* (Fazekas M. Főv. Gyak. Gimn., 12. évf.), tanára: Horváth Gábor;
- Patakfalvi Zsolt* (Fazekas M. Főv. Gyak. Gimn., 12. évf.), tanárai: Horváth Gábor, Dvorák Cecília; 6. *Buella Csaba* (Tiszaújváros, Eötvös J. Gimn. és Szki., 12. évf.), tanára: Magyar Árpád; 7. *Lukács László* (Miskolc, Földes F. Gimn., 12. évf.), tanára: Gregáné Ursán Zsuzsanna; 8. *Németh András* (Fazekas M. Főv. Gyak. Gimn., 12. évf.), tanárai: Horváth Gábor, Dvorák Cecília; 9. *Gulyás Nándor* (Mezőkovácsháza, Hunyadi J. Gimn., 12. évf.), tanárai: Sallai István, Varga István; 10. *Pilászy István* (Bp., Piarista Gimn., 12. évf.), tanára: Urbán János.

A fizika III. kategória végeredménye

- Hegedűs Ákos** (Pécs, Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma, 11. évf.), tanárai: Orovica Márkné, Kotek László;
- Máthé András** (Budapest, ELTE Apáczai Csere János Gyakorló Gimn., 11. évf.), tanára: Flórik György;
- Rácz Balázs** (Budapest, Veres Péter Gimn., 12. évf.), tanára: Varga Mária;
- 4–5. *Gáspár Merse Előd* (Fazekas M. Főv. Gyak. Gimn., 11. évf.), tanára: Horváth Gábor; *Gönci Balázs* (Bp., Móricz Zs. Gimn., 12. évf.), tanára: Horányi Gábor; 6. *Buday Tamás* (Debrecen, KLTE Gyak. Gimn., 11. évf.), tanárai: Kovács Miklós, Szegedi Ervin; 7. *Madarász Tamás* (Bp., ELTE Radnóti M. Gyak. Gimn., 12. évf.); tanára: Szalóki Dezső; 8–9. *Ispánovity Péter Dusán* (Bp., ELTE Radnóti M. Gyak. Gimn., 12. évf.); tanára: Honyek Gyula; *Rozsonday Gerzson* (Debrecen, KLTE Gyak. Gimn., 12. évf.), tanárai: Kirsch Éva, Szegedi Ervin; 10–11. *Kajtár Márton* (Fazekas M. Főv. Gyak. Gimn., 11. évf.), tanára: Horváth Gábor; *Madarász Ádám* (Bp., ELTE Radnóti M. Gyak. Gimn., 11. évf.); tanára: Kiss László.